

PARLAMENTNÍ
INSTITUT

Přehled ekonomických událostí v EU

za období od 1. 3. do 15. 3. 2015

Ing. Daša Smetanková, Ph.D.

Ing. Renata Čermáková

březen 2015

POSLANECKÁ
SNĚMOVNA
PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

Spuštění programu nákupu státních dluhopisů ECB

Evropská centrální banka (ECB) 9. března spustila program nákupu aktiv rozšířený o veřejná aktiva (*Public Sector Purchase Programme, PSPP*), který má přispět k růstu ekonomiky a odvrátit deflaci.¹ Společně s ostatními centrálními bankami členských zemí eurozóny začala nakupovat dluhopisy veřejného sektoru denominované v eurech. Konkrétně se jedná o obchodovatelné dluhopisy centrálních vlád zemí eurozóny, agentur a mezinárodních institucí se sídlem v eurozóně.² Zároveň pokračuje stávající program nákupu soukromých aktiv: sekuritizovaných cenných papírů (*Asset-Backed Securities, ABS*) a zajištěných dluhopisů (*Covered Bond Purchase Programme*). Kombinovaný nákup soukromých a veřejných cenných papírů v hodnotě 60 mld. eur měsíčně³, tedy v celkové hodnotě minimálně 1,14 bil. eur, má podle plánů pokračovat až do září 2016.⁴ Podle informací ECB se hned první den po spuštění programu nakoupily cenné papíry v hodnotě 3,2 mld. eur.⁵

Prodloužení záchranného programu Řecka

Podmínkou prodloužení řeckého záchranného programu,⁶ o které požádala řecká vláda koncem února, je představení nových strukturálních reforem. To je také podmínkou pro ukončení pátého kola hodnocení a následného uvolnění poslední část finanční pomoci ve výši 7,2 mld. eur. Řecká vláda musí především do konce března sehnat zdroje na splacení částí dluhu ve výši 6 mld. eur.

V pátek 6. března předseda Euroskupiny Jeroen Dijsselbloem obdržel první návrh reformy, které však označil za nedostatečné.⁷ List obsahoval šest návrhů opatření zahrnujících např. plány na zjednodušení byrokracie, zvýšení příjmů z online hazardních her, vytvoření rozpočtové rady⁸ a např. také plán najmout tzv. dobrovolné agenty jako daňové kontrolory.⁹ To, že tento návrh reformy je potřeba ještě doplnit, přiznal rovněž řecký premiér Alexis Tsipras.¹⁰ Ten také oznámil uzavření dohody o spolupráci při tvorbě ekonomických reforem a ekonomického programu s generálním tajemníkem OECD Angelem Gurríem. Toto spojení by mohlo pomoci získat důvěru evropských zemí a zástupců třech věřitelských institucí pro reformní program.¹¹ Vzájemnou dohodou o bližší spolupráci s cílem, co nejlépe

¹ Více k rozhodnutí ECB o jeho spuštění viz Aktuální vývoj v eurozóně v období do 16. 1. do 31. 1. 2015. [ZDE](#)
Míra inflace byla v lednu v EU28 na úrovni -0,5 %. Eurostat, Annual inflation down to -0,6 % in the euro area, 25. 2. 2015. [ZDE](#)

² Jedná se konkrétně o tyto agentury a mezinárodní organizace: Council of Europe Development Bank, European Atomic Energy Community, European Financial Stability Facility, European Stability Mechanism, European Investment bank, European Union, Nordic Investment Bank, Caisse d'amortissement de la dette sociale (CADES), Union Nationale Interprofessionnelle pour l'Emploi dans l'Industrie et le Commerce (UNEDIC), Instituto de Credito Oficial, Kreditanstalt fuer Wiederaufbau, Landeskreditbank Baden-Württemberg Foerderbank, Landwirtschaftliche Rentenbank, NRW.Bank, ECB, Implementation aspects of the public sector purchase programme (PSPP). [ZDE](#)

³ ECB, Introductory statement to the press conference (with Q&A), 5. 3. 2015. [ZDE](#)

⁴ EUbusiness, On 'QE' day, ECB launches new anti-deflation weapon, 9. 3. 2015. [ZDE](#)

⁵ EUbusiness, ECB's 'QE' on track with day one purchases at EUR 3.2 bn, 11. 3. 2015. [ZDE](#)

⁶ Více k prodloužení záchranného programu Řecka viz Aktuální vývoj v eurozóně v období do 16. 1. do 31. 1. 2015. [ZDE](#)

⁷ EUbusiness, Greek reform plans 'far from complete' says Dijsselbloem, 9. 3. 2015. [ZDE](#)

⁸ Euroskop.cz, Řecku hrozí bankrot. Eurozóně plán s amatérskými agenty nestačí, 10. 3. 2015. [ZDE](#)

⁹ EUbusiness, Greek reform plans 'far from complete' says Dijsselbloem, 9. 3. 2015. [ZDE](#)

Europolitics 5047, Eurogroup urges Greece to start technical discussions, 10. 3. 2015.

¹⁰ EUbusiness, Greek PM to meet EU chief Friday, 9. 3. 2015. [ZDE](#)

¹¹ EUbusiness, Greece, OECD launch reform partnership, 12. 3. 2015. [ZDE](#)

využít fondů EU, uzavřel premiér Alexis Tsipras také s předsedou Evropské Komise Jean-Claudem Junckerem. Pro tento účel bude vytvořena pracovní skupina pro fondy EU, kterou povede současný místopředseda evropské komise pro euro a sociální dialog Valdis Dombrovskis.¹² Zároveň také odstartovaly další rozhovory mezi řeckou vládou a zástupci věřitelů (ECB, MMF a EK), kteří se z důvodu dokončení technické části 5. kola hodnocení záchranného programu vrátili do na kontrolní návštěvu do Řecka.¹³

Schválením řeckých reforem a uzavřením dohody s věřiteli podmiňuje také ECB opětovné spuštění financování řeckých bank pomocí řeckých vládních dluhopisů.¹⁴ ECB však alespoň navýšila strop pro nouzovou úvěrovou linku (*Emergency Liquidity Assistance, ELA*) o dalších 1,1 mld. eur, v posledních dvou týdnech.¹⁵ Řecké vládě se rovněž podařilo opatřit dalších 1,3 mld. eur emisí tříměsíčních pokladničních poukázek.¹⁶ Kromě toho získala také dalších 550 mil. eur, jejichž převod z Řeckého finančního a stabilizačního fondu (*Hellenic Financial Stability Facility, HFSF*)¹⁷ schválil Evropský stabilizační mechanismus (*European Stability Mechanism, ESM*).¹⁸

Energetická unie

Po tom, co Evropská komise v únoru prezentovala svůj návrh vytvoření Energetické unie¹⁹, uskutečnil se, za účasti zástupců Francie, Španělska a Portugalska, začátkem března v **Madridu, energetický summit Evropské unie** věnující se energetice na Pyrenejském poloostrově. Jednání se věnovala především možnostem zvýšení energetické nezávislosti této oblasti. Summitu se zúčastnili také předseda Evropské komise Jean-Claude Juncker, prezident Evropské investiční banky (*European Investment Bank, EIB*) Werner Hoyer a komisař pro opatření v oblasti klimatu a energetiku Miguel Arias Cañete. Základem energetické unie je, dle účastníků summitu, dobře propojený energetický trh. V současnosti však nedostatečná infrastruktura brání vytvoření regionálního trhu a připojení Pyrenejského poloostrova k jednotnému vnitřnímu energetickému trhu EU. Je proto potřeba začít pracovat na jeho jihozápadním propojení a dobudování přeshraničního propojení v regionu.²⁰ Výsledkem jednání energetického summitu je také zřízení skupiny na vysoké úrovni (*High Level Group for South-West Europe*), která má za úkol identifikovat a realizovat klíčové projekty energetické infrastruktury v regionu.²¹

Evropský fond pro strategické investice (European Fund for Strategic Investments, EFSI)

¹² Europolitics 5051, Juncker to Tsipras: "Risk of failure or accident is real", 14. 3. 2015.

¹³ Europolitics 5050, Greece loan talks advance at snail's pace, 13. 3. 2015.

¹⁴ Více k problematice zastavení akceptování dluhopisů řecké vlády jako zástavu za úvěry komerčním bankám viz Aktuální vývoj v eurozóně v období od 1. 2. do 15. 2. 2015. [ZDE](#)

¹⁵ EUbusiness, Greece emergency funding on ECB agenda this week: source, 10. 3. 2015. [ZDE](#)

¹⁶ EUbusiness, Greece allows lenders back as PM tries to win allies, 12. 3. 2015. [ZDE](#)

¹⁷ HFSF vznikl v roce 2010 jako soukroměprávní subjekt s cílem přispět k stabilitě řeckého bankovního systému. Více o HFSF viz Hellenic Financial Stability Fund, What we do. [ZDE](#)

¹⁸ Europolitics 5049, On brink of default, Greece lets creditors peek into its books, 12. 3. 2015.

¹⁹ Pro více informací k návrhu Energetické unie viz Přehled ekonomických událostí v EU za období od 16. 2. do 28. 2. 2015. [ZDE](#)

²⁰ European Commission, President Juncker and the leaders of France, Spain and Portugal agree on the way forward to better connect the Iberian Peninsula with the rest of the EU energy market, 4. 3. 2015. [ZDE](#)

²¹ European Commission, New High Level Group will drive infrastructure developments in South-West Europe, 4. 3. 2015. [ZDE](#)

Na svém zasedání v březnu se ministři financí EU (ECOFIN) dohodli na kompromisní vyjednávací pozici k návrhu nařízení o vytvoření Evropského fondu pro strategické investice (*European Fund for Strategic Investments, EFSI*). EFSI má být vytvořen v rámci Evropské investiční banky (*European Investment Bank, EIB*), tedy bez vlastní právní subjektivity, dohodou s Evropskou komisí. Fond je určen na podporu projektů z různých oblastí, které mohou podpořit ekonomický růst, jako je např. doprava, energetika, výzkum, vzdělávání atd. Rada také souhlasila s návrhem, že z rozpočtu EU bude do fondu poskytnuta záruka ve výši 16 mld. eur a 5 mld. eur poskytne EIB. Členské země a také další třetí strany se budou moci také zapojit do spolufinancování jednotlivých projektů.²²

Ministři financí zemí EU se rovněž dohodli na způsobu a struktuře řízení fondu. Komise navrhla řízení na dvou úrovních, a to formou vytvoření Investičního výboru (*Investment Committee*), který by měl na starosti výběr jednotlivých podpořených projektů, a více politický Řídící výbor (*Steering Board*), který by určoval strategické směřování fondu, a kde by seděli zástupci všech stran účastněných se na financování fondu (tedy zástupci jednotlivých členských zemí, soukromých investorů ad.).²³ Rada naopak navrhla, aby své zástupce v řídicím výboru měla pouze Evropská komise a EIB, přičemž jejichž počet bude odpovídat příspěvku dané instituce. Investiční výbor bude složen z 8 nezávislých expertů a generálního ředitele. Rozhodnutí bude přijímat prostou většinou a každý vybraný projekt bude vyžadovat také souhlas EIB. Návrh nařízení ještě musí projednat Evropský parlament. Cílem je dosáhnout dohody do konce června tak, aby v polovině roku mohly být zahájeny první investiční projekty.²⁴

Transatlantické obchodní a investiční partnerství (Transatlantic Trade and Investment Partnership, TTIP)

Evropská komise zveřejnila další z dokumentů, který obsahuje představení vyjednávací pozice EU tentokrát pro oblast kosmetiky. Od dohody v této oblasti očekává EU především rozšíření nabídky produktů pro zákazníky, efektivnější testování a větší mezinárodní harmonizaci pravidel a postupů testování.

Dle návrhu EU by se dohoda v této oblasti mohla týkat:

- spolupráce v oblasti vědeckých metod vyhodnocování bezpečnosti
- spolupráce v oblasti správné výrobní praxe a vzájemného uznávání výsledků inspekcí
- spolupráce a uznávání alternativních metod místo testování na zvířatech
- sjednocení metod testování (na základě standardů ISO) a testovacích požadavků
- sblížení požadavků na označování
- posílení harmonizace rovněž na mezinárodní úrovni v rámci Mezinárodní spolupráce v oblasti regulace kosmetických přípravků (*International Cooperation on Cosmetics Regulation, ICCR*)
- posílení spolupráce v regulační oblasti²⁵

Ekonomický vývoj podle aktuálních statistik

²² European Commission, Project financing: Council agrees negotiating stance on European fund for strategic investments, 10. 3. 2015. [ZDE](#)

²³ Europolitics 5046, EFSI: Deal expected at 10 March Ecofin Council, 7. 3. 2015.

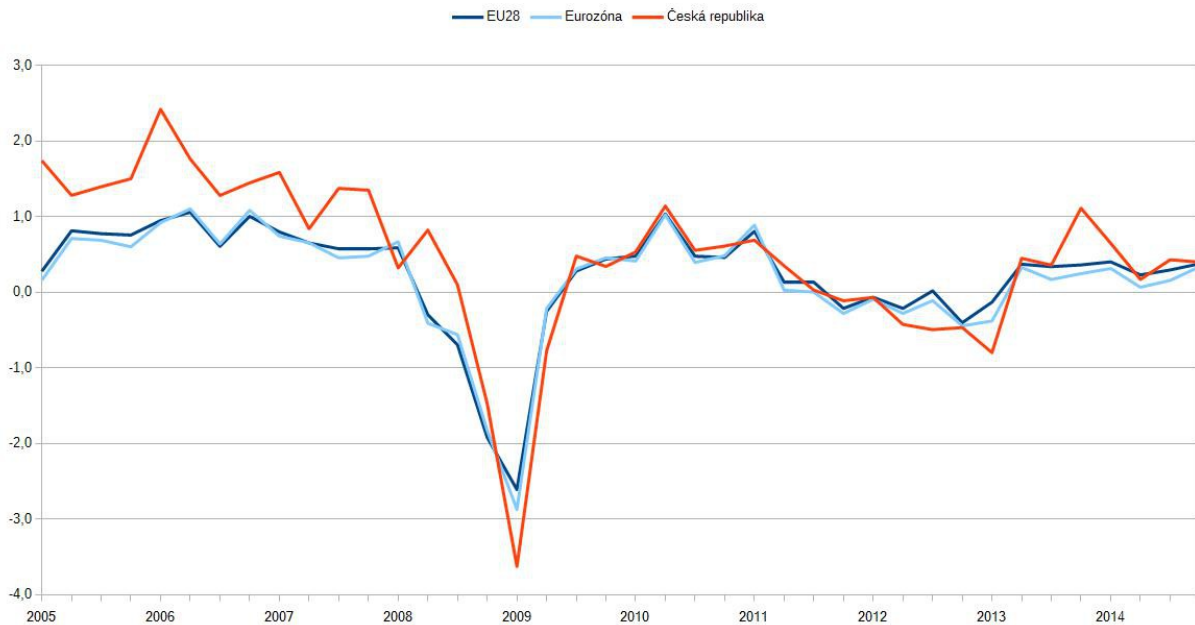
²⁴ European Commission, Project financing: Council agrees negotiating stance on European fund for strategic investments, 10. 3. 2015. [ZDE](#)

²⁵ European Commission, The Transatlantic Trade and Investment Partnership (TTIP) Regulatory Issues, EU position on cosmetics, 6. 3. 2015. [ZDE](#)

Přehled ekonomických událostí v EU za období od 1. 3. do 15. 3. 2015

Na začátku března zveřejnil Eurostat údaje o **růstu HDP za 4. čtvrtletí 2014**. Podle něj sezónně očištěný HDP v **EU28** v porovnání s předchozím čtvrtletím vzrostl o **0,4 %**, v **eurozóně** o **0,3 %**.

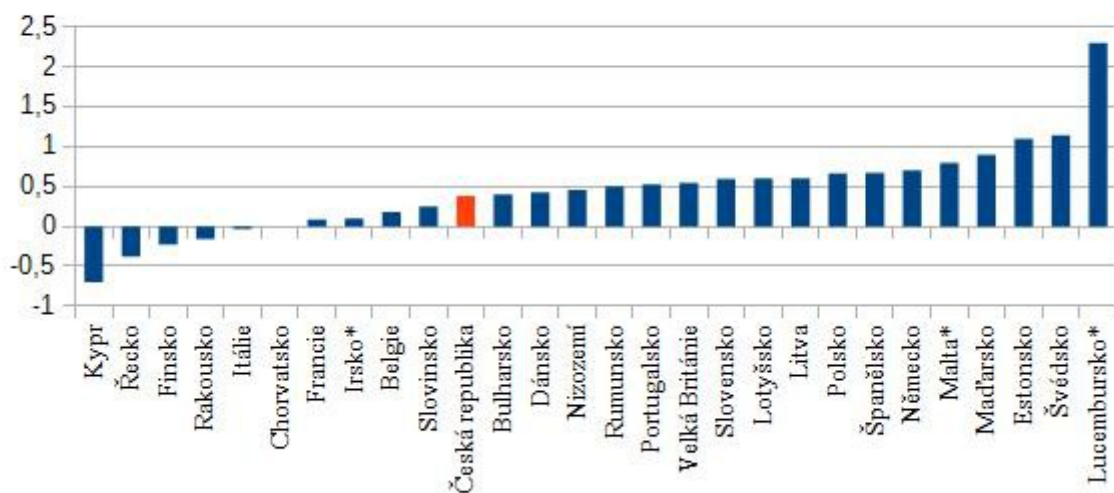
Růst HDP v eurozóně a Evropské unii od roku 2005 (čtvrtletně, v %)

Zdroj: Eurostat

Nejvíce rostlo HDP v Estonsku a Švédsku (oba 1,1 %), Maďarsku (0,9 %), Německu, Španělsku a Polsku (všichni 0,7 %). Naopak pokleslo HDP Kypru (-0,7 %), Řecka (-0,4 %), Rakouska a Finska (oba -0,2 %). V **České republice** HDP ve čtvrtém čtvrtletí vzrostlo o **0,4 %**.²⁶

Růst HDP v zemích Evropské unie (4.čtvrtletí 2014, v %)

Zdroj: Eurostat*

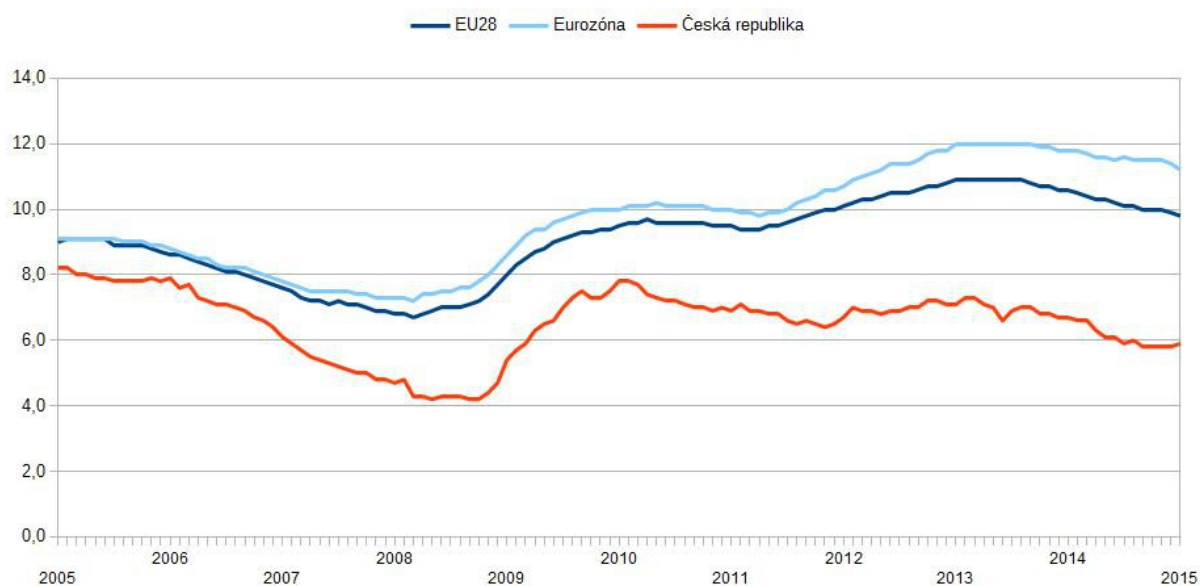
²⁶ Eurostat, GDP up by 0,3 % in the euro area and by 0,4 % in the EU28, 6.3.2015. [ZDE](#)

* data za dané čtvrtletí nejsou k dispozici, v grafu uvedena data za předchozí čtvrtletí

V porovnání s okolními zeměmi však ekonomika České republiky rostla pomaleji. V Rakousku sice došlo v tomto období k poklesu HDP (-0,2 %), v ostatních sousedních zemích byl naopak růst HDP o něco větší než v České republice (Slovensko 0,6 %, Německo 0,7 %, Polsko 0,7 %). Také v Maďarsku (0,9 %) rostla ekonomika výrazněji než v České republice.

V lednu 2015 klesla míra nezaměstnanosti v EU28 o 0,1 %, a to na úroveň 9,8 %. V eurozóně míra nezaměstnanosti také klesla o 0,1 % na 11,2 %. Zároveň se jedná o nejnižší míru nezaměstnanosti od dubna roku 2012.

Vývoj nezaměstnanosti v eurozóně a Evropské unii od roku 2005 (měsíčně, v %)

Zdroj: Eurostat

Nejnižší míra nezaměstnanosti byla v lednu v Německu (4,7 %) a Rakousku (4,8 %), nejvyšší naopak v Řecku (v listopadu 2014 25,8 %) a Španělsku (23,4 %). V České republice se míra nezaměstnanosti oproti prosinci 2014 nezměnila, zůstává na hodnotě 5,9 %.²⁷

²⁷ Eurostat, Euro area unemployment rate at 11,2 %, 2.3.2015. [ZDE](#). Eurostat používá pro výpočet míry nezaměstnanosti odlišnou metodiku, než jaká je používána v České republice.